Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
PAOLA MENGOZZIHO
přednesené dne 8. března 2016 [1]

**Věci C-540/14 P, C-551/14 P, C-564/14 P a C-565/14 P**

**DK Recycling und Roheisen GmbH**
**proti**
**Evropské komisi (C-540/14 P)**
**a**
**Arctic Paper Mochenwangen GmbH**
**proti**
**Evropské komisi (C-551/14 P)**
**a**
**Raffinerie Heide GmbH**
**proti**
**Evropské komisi (C-564/14 P)**
**a**
**Romonta GmbH**
**proti**

**Evropské komisi (C-565/14 P)**

„Kasační opravný prostředek — Životní prostředí — Směrnice 2003/87/ES — Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů — Přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise — Rozhodnutí 2011/278/EU — Vnitrostátní prováděcí opatření předložená Spolkovou republikou Německo — Zamítnutí zápisu některých zařízení do seznamů zařízení, kterým jsou bezplatně přidělovány povolenky na emise — Ustanovení týkající se případů tvrdosti — Podstatný prvek základního aktu — Prováděcí pravomoc — Dílčí cíl zachování konkurenčního prostředí“

1. Čtyři kasační opravné prostředky, které přezkoumám v tomto stanovisku, byly podány čtyřmi německými podniky - DK Recycling und Roheisen GmbH (navrhovatelka ve věci C-540/14 P, dále jen „DK Recycling“), Arctic Paper Mochenwangen GmbH (navrhovatelka ve věci C-551/14 P, dále jen „Arctic Paper“), Raffinerie Heide GmbH (navrhovatelka ve věci C-564/14 P, dále jen „Raffinerie Heide“) a Romonta GmbH (navrhovatelka ve věci C-565/14 P, dále jen „Romonta“, společně dále jen „navrhovatelky“), které provozují zařízení podléhající systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů zavedenému směrnicí 2003/87/ES [2]. Navrhovatelky požádaly německé orgány o přidělení bezplatných povolenek na emise pro svá zařízení na základě ustanovení, stanoveného vnitrostátními prováděcími opatřeními přijatými v Německu, které umožňuje přidělení dodatečných povolenek zdarma podnikům, pro které by účast v systému pro obchodování s povolenkami představovala „tvrdost“ (dále jen „ustanovení týkající se případů tvrdosti“).

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/007, s. 631), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009 (Úř. věst. L 140, s. 63, dále jen „směrnice 2003/87“).

2. Čtyři kasační opravné prostředky se týkají rozsudků [3] (dále jen společně „napadené rozsudky“), kterými Tribunál Evropské unie v podstatě zamítl návrhy navrhovatelek na částečné zrušení rozhodnutí 2013/448/EU [4] (dále jen „sporné rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím zamítla Evropská komise zápis zařízení navrhovatelek do seznamu nařízení, na která se vztahuje směrnice 2003/87 pro účely přidělování bezplatných povolenek, který německé orgány navrhly na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti.

3. Hlavní otázka předložená v těchto věcech, kterou bude muset Soudní dvůr úvodem rozhodnout, se týká dosahu pravomoci Komise přijmout prováděcí opatření ke směrnici 2003/87 za účelem stanovení harmonizovaných pravidel pro přidělování bezplatných povolenek pro třetí obchodovací období, a sice od roku 2013. Konkrétněji zásadní otázkou, která vyvstává v těchto kasačních opravných prostředcích, je otázka, zda s přihlédnutím k cílům systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů umožňovala směrnice 2003/87, ve znění směrnice 2009/29 [5], Komisi stanovit v uvedených prováděcích opatřeních ustanovení týkající se případů tvrdosti.

## I – **Právní rámec**

### A – *Směrnice 2003/87*

4. V rámci akcí přijatých ke splnění závazků na základě Kjótského protokolu [6] vytvořila směrnice 2003/87 systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Evropské unii, aby se podpořilo snižování emisí skleníkových plynů. Tento systém sleduje tento cíl způsobem efektivním z hlediska nákladů a ekonomicky účinným [7]. Za tímto účelem uvedená směrnice stanoví lineární snižování celkového množství povolenek vydávaných každý rok pro celou Unii [8].

5. Podle svého bodu 5 odůvodnění přispívá směrnice 2003/87 k plnění závazků Unie a jejích členských států „prostřednictvím účinného evropského trhu s povolenkami na emise skleníkových plynů při současném co možná nejmenším snížení hospodářského rozvoje a zaměstnanosti“.

6. Podle bodu 7 odůvodnění směrnice 2003/87 „předpisy Společenství týkající se přidělování povolenek členskými státy jsou nezbytné k zachování integrity vnitřního trhu a k zamezení narušení hospodářské soutěže“.

7. Články 10, 10a a 10c směrnice 2003/87, které byly do této směrnice vloženy směrnicí 2009/29, obsahují pravidla pro rozdělování celkového množství povolenek vydaného každý rok pro celou Unii pro třetí obchodovací období. Jedna část těchto povolenek je od roku 2013 [9] dražena členskými státy a druhá část, snižující se [10], je přidělována bezplatně na základě pravidel obsažených v článcích 10a a 10c směrnice 2003/87.

3 — Rozsudky ze dne 26. září 2014, DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833), Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828), Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835) a Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830).

4 — Rozhodnutí Komise ze dne 5. září 2013 o vnitrostátních prováděcích opatřeních pro přechodné bezplatné přidělování povolenek na emise skleníkových plynů v souladu s čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87 (Úř. věst. L 240, s. 27).

5 — Viz poznámka pod čarou 2 tohoto stanoviska.

6 — Rozhodnutí Rady 2002/358/ES ze dne 25. dubna 2002 o schválení Kjótského protokolu k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu jménem Evropského společenství a o společném plnění závazků z něj vyplývajících (Úř. věst. L 130, s. 1; Zvl. vyd. 11/042, s. 24).

7 — Článek 1 směrnice 2003/87.

8 — Článek 9 první pododstavec směrnice 2003/87.

9 — Viz článek 10 směrnice 2003/87 a bod 15 odůvodnění směrnice 2009/29.

10 — Článek 10a odst. 11 směrnice 2003/87.

8. Pokud jde specificky o přechodný režim přidělování bezplatných povolenek, jehož platnost má uplynout v roce 2027[11], bod 23 odůvodnění směrnice 2009/29 uvádí, že „[a]by se co nejvíce omezilo narušení hospodářské soutěže ve Společenství, mělo by být přechodně povoleno přidělování bezplatných povolenek zařízením na základě harmonizovaných pravidel Společenství (‚předem stanovené referenční hodnoty')".

9. Článek 10a směrnice 2003/87, vložený směrnicí 2009/29, stanoví „[p]řechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek platná v celém Společenství". Podle odstavce 1 prvního až pátého pododstavce a podle odstavce 2 tohoto článku:

„1. Do 31. prosince 2010 přijme Komise prováděcí opatření k harmonizovanému přidělování povolenek [na emise zdarma] [ve Společenství].

Tato opatření, jež mají za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 23 odst. 3.

Opatření uvedená v prvním pododstavci v možném rozsahu určí předem stanovené referenční hodnoty pro celé Společenství, aby se přidělování uskutečňovalo způsobem, který motivuje ke snižování emisí skleníkových plynů a k energeticky účinným technikám, přičemž tam, kde jsou příslušná zařízení k dispozici, se zohlední nejúčinnější techniky, náhražky, alternativní výrobní procesy, vysoce účinná kombinovaná výroba tepla a elektřiny, účinné způsoby využívání energie z odpadních plynů, využívání biomasy a zachytávání a ukládání oxidu uhličitého. […]

Aby se při výrobním procesu v daném odvětví nebo pododvětví dosáhlo maximálního snížení emisí skleníkových plynů a maximální energetické účinnosti, vychází se při výpočtu v zásadě z produktů, a nikoli ze vstupů.

Komise při stanovení zásad pro určování předem stanovených referenčních hodnot v jednotlivých odvětvích a pododvětvích konzultuje příslušné zúčastněné subjekty, včetně dotčených odvětví a pododvětví.

[…]

2. Při stanovení zásad pro určování předem stanovených referenčních hodnot v jednotlivých odvětvích nebo pododvětvích je výchozím bodem průměrný výkon, kterého v daném odvětví nebo pododvětví dosáhlo 10 % nejúčinnějších zařízení Společenství v letech 2007 a 2008 […]."

10. Podle čl. 11 odst. 1 směrnice 2003/87 musel každý členský stát do 30. září 2011 zveřejnit a předložit Komisi seznam zařízení na svém území, na která se vztahuje tato směrnice, a každé přidělení bezplatných povolenek každému zařízení na tomto území[12]. Odstavec 3 téhož článku stanoví, že členské státy nesmí vydávat bezplatné povolenky zařízením, jejichž zápis na seznam uvedený v odstavci 1 tohoto článku Komise zamítla.

11 — Viz čl. 10a odst. 11 směrnice 2003/87 a bod 21 odůvodnění směrnice 2009/29.

12 — Viz rovněž článek 15 rozhodnutí Komise 2011/278/EU ze dne 27. dubna 2011, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii podle článku 10a směrnice 2003/87 (Úř. věst. L 130, s. 1).

B – *Rozhodnutí 2011/278/EU*

11. K provedení své povinnosti, stanovené v čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87, přijmout plně harmonizovaná prováděcí opatření v Unii týkající se harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek, přijala Komise dne 27. dubna 2011 rozhodnutí 2011/278 [13]. V tomto rozhodnutí stanovila přechodná pravidla pro celou Unii týkající se přidělování uvedených povolenek.

12. Za tímto účelem Komise vypracovala v maximálně možném rozsahu referenční hodnotu pro každý produkt [14]. V případech, že stanovení referenční úrovně produktu nebylo možné, avšak vyskytly se skleníkové plyny způsobilé pro přidělení bezplatných povolenek na emise, Komise vytvořila hierarchii tří nouzových přístupů [15]. Zaprvé byla použita referenční úroveň tepla na procesy při spotřebě tepla, během kterých je použito měřitelné teplonosné médium. Zadruhé byla použita referenční úroveň paliva v případě, že se spotřebovává neměřitelné teplo. Zatřetí, pokud jde o emise z procesů, byly povolenky na emise přiděleny na základě historických emisí.

C – *Německé právo*

13. V Německu bylo rozhodnutí 2011/278 provedeno zejména zákonem o obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz) ze dne 21. července 2011 (dále jen „TEHG“). Ustanovení § 9 odst. 5 TEHG obsahuje ustanovení týkající se případů tvrdosti, které stanoví následující:

„Pokud má přidělení povolenek […] za následek nepřiměřenou zátěž pro provozovatele zařízení a pro přidružený podnik, který musí z důvodů vyplývajících z obchodního práva a práva obchodních společností ručit vlastním kapitálem za hospodářská rizika uvedeného provozovatele, příslušný orgán přidělí na žádost provozovatele dodatečné povolenky v rozsahu nezbytném pro spravedlivé vyrovnání, ledaže Evropská komise toto přidělení zamítne na základě čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87.“

II – **Skutečnosti předcházející sporu**

14. Navrhovatelkami jsou čtyři německé podniky, které provozují zařízení, která podléhají od 1. ledna 2005 systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Požádaly příslušné německé orgány, aby jim přidělily bezplatné povolenky pro jejich zařízení zejména na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti, stanoveného v § 9 odst. 5 TEHG.

15. Dne 7. května 2012 předala Spolková republika Německo Komisi seznam zařízení, na která se vztahuje směrnice 2003/87 a která se nacházejí na jejím území, a povolenky, které měly být přiděleny zdarma každému zařízení na jejím území. S ohledem na zařízení navrhovatelek tento členský stát vypočetl předběžné množství povolenek na emise, které mají být bezplatně přiděleny, mimo jiné na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti obsaženého v § 9 odst. 5 TEHG. Pokud jde o použití tohoto ustanovení, příslušný německý orgán konstatoval, že by přidělení bezplatných povolenek na emise pouze na základě harmonizovaných pravidel pro přidělování Unie způsobilo pro navrhovatelky riziko hospodářského útlumu.

16. Dne 5. září 2013 Komise přijala sporné rozhodnutí, kterým zamítla zápis zařízení navrhovatelek do seznamů zařízení, na která se vztahuje směrnice 2003/87, jakož i celková předběžná roční množství bezplatně přidělených povolenek na emise těmto zařízením.

13 — Citované v poznámce pod čarou 12 tohoto stanoviska.

14 — Viz bod 4 odůvodnění a příloha I rozhodnutí 2011/278.

15 — Viz bod 12 odůvodnění rozhodnutí 2011/278.

17. V bodě 11 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise odůvodnila toto zamítnutí následovně:

„Komise zjistila, že Německo navrhlo přidělit sedmi zařízením větší množství bezplatných povolenek na emise, aby se podle jeho názoru předešlo zbytečným nesnázím. V souladu s článkem 10a směrnice 2003/87/ES a rozhodnutím 2011/278/EU je předběžné množství bezplatně přidělených povolenek předkládané jako součást vnitrostátních prováděcích opatření vypočteno na základě harmonizovaných pravidel platných pro celou Unii. Rozhodnutí 2011/278/EU nestanoví úpravu, kterou by Německo chtělo provést na základě § 9 odst. 5 [TEHG]. Zatímco do roku 2012 bylo bezplatné přidělování povolenek organizováno na národním základě, na období počínající rokem 2013 zákonodárce záměrně zavedl plně harmonizovaná pravidla pro přidělování bezplatných povolenek zařízením, aby měla všechna zařízení stejné podmínky. Jakákoli jednostranná změna v předběžných množstvích bezplatných povolenek vypočítaných členskými státy na základě rozhodnutí 2011/278/EU by uvedený harmonizovaný přístup narušila. Německo neuvedlo, že by příděly vypočítané na základě rozhodnutí 2011/278/EU pro dotčená zařízení byly zjevně nepřiměřené vzhledem k cílům dosažení plné harmonizace přidělování povolenek. Přidělení většího množství bezplatných povolenek některým zařízením by mohlo narušit hospodářskou soutěž nebo by mohlo vzniknout nebezpečí takového narušení a vzhledem k tomu, že obchodování s povolenkami má ve všech odvětvích zahrnutých do směrnice 2003/87 celounijní charakter, důsledky by měly přeshraniční dosah. S ohledem na zásadu jednotného zacházení se zařízeními zahrnutými do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů se tedy Komise domnívá, že je namístě zpochybnit předběžná množství bezplatných povolenek pro některá zařízení obsažená v německých vnitrostátních prováděcích opatřeních a uvedená v bodě A přílohy I.“

## III – **Řízení před Tribunálem a napadené rozsudky**

18. Navrhovatelky podaly žaloby k Tribunálu, kterými se domáhaly zrušení sporného rozhodnutí potud, pokud se týkalo zamítnutí zápisu jejich zařízení do seznamu zařízení, na která se vztahuje směrnice 2003/87.

19. Dne 26. září 2014 Tribunál vydal napadené rozsudky, kterými v plném rozsahu zamítl žaloby podané společnostmi Arctic Paper, Raffinerie Heide a Romonta. Tribunál naproti tomu částečně vyhověl žalobě společnosti DK Recycling [16], ale zamítl žalobní důvody vznesené touto společností, které se týkaly zamítnutí přidělení bezplatných povolenek na emise, založeného na ustanovení týkajícího se případů tvrdosti [17].

## IV – **Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastnic řízení**

20. Návrhy došlými kancelářím Soudního dvora dne 27. listopadu, 2., 8. a 9. prosince 2014 podaly navrhovatelky projednávané kasační opravné prostředky.

21. Samostatnými podáními došlými kanceláři Soudního dvora dne 27. listopadu 2014, 2. prosince 2014 a 8. prosince 2014 DK Recycling, Arctic Paper a Romonta požádaly Soudní dvůr o projednání jejich věcí ve zrychleném řízení.

16 — V rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833) Tribunál částečně vyhověl žalobě společnosti DK Recycling v části, v níž se týkala zamítnutí přidělení bezplatných povolenek na emise pro její zařízení Komisí na základě podzařízení s emisemi z procesů pro výrobu zinku ve vysokých pecích a související postupy. Tato část rozsudku není předmětem kasačního opravného prostředku podaného společností DK Recycling ve věci C-540/14.

17 — Jedná se o první a druhý žalobní důvod. Viz konkrétně body 39 až 101 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833).

22. Usneseními ze dne 2. února 2015 [18] předseda Soudního dvora žádosti o zrychlené řízení zamítl.

23. Každá navrhovatelka se domáhá, aby Soudní dvůr zrušil napadený rozsudek, který se jí týká [19], rozhodl meritorně v její věci a zrušil sporné rozhodnutí v části, v níž se jí týká. Podpůrně DK Recycling, Arctic Paper a Romonta rovněž navrhují zrušení napadeného rozsudku, který se jich týká, a vrácení jejich věci zpět k Tribunálu. Všechny navrhovatelky se nakonec domáhají, aby byla Komisi uložena náhrada nákladů řízení.

24. V uvedených čtyřech věcech Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek zamítl a uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

## V – **Analýza**

### A – *Úvodní poznámky*

25. Na podporu svého kasačního opravného prostředku navrhovatelky předkládají několik důvodů, které se do značné míry překrývají. Všechny navrhovatelky předkládají zejména důvody vycházející z porušení základních práv ze strany Tribunálu v jeho analýze systému pro přidělování bezplatných povolenek vypracovaného v rozhodnutí 2011/278, jakož i z pochybení v analýze přiměřené povahy rozhodnutí 2011/278.

26. Komise však tvrdí, že všechny kasační opravné prostředky by měly být zamítnuty z důvodu, který kvalifikuje jako „zásadnější“ a který podle ní činí neúčinným celou argumentaci předloženou navrhovatelkami v jejich kasačních opravných prostředcích. Komise v podstatě tvrdí, že na rozdíl od toho, co konstatoval Tribunál v napadených rozsudcích, směrnice 2003/87 a zejména její článek 10a jí neumožňovaly stanovit v prováděcích opatřeních vypracovaných na základě tohoto ustanovení – a sice v rozhodnutí 2011/278 – přidělení bezplatných povolenek na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti.

27. Komise zpochybňuje analýzu Tribunálu v tomto ohledu, ale navrhuje, aby Soudní dvůr potvrdil výroky napadených rozsudků. Navrhuje tak v podstatě, aby Soudní dvůr nahradil odůvodnění. Vzhledem k tomu, že tento návrh Komise má předběžný charakter ve vztahu k projednání důvodů předložených ve všech kasačních opravných prostředcích, je třeba jej zanalyzovat na prvním místě.

18 — Usnesení předsedy Soudního dvora DK Recycling und Roheisen v. Komise (C-540/14 P, EU:C:2015:58), Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (C-551/14 P, EU:C:2015:107) a Romonta v. Komise (C-565/14 P, EU:C:2015:56).

19 — DK Recycling navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž byla její žaloba ve zbývající části zamítnuta.

B – *K existenci diskreční pravomoci Komise přijmout v rozhodnutí 2011/278 ustanovení týkající se případů tvrdosti*

1. Napadené rozsudky

28. Ve všech napadených rozsudcích Tribunál v rámci analýzy žalobních důvodů a argumentace navrhovatelek vycházejících z porušení zásady proporcionality a základních práv rozhodnutím 2011/278 úvodem rozhodl následující [20]:

„Je třeba uvést, že porušení základních práv a zásady proporcionality v důsledku neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v pravidlech týkajících se bezplatného přidělování povolenek na emise stanovených v rozhodnutí 2011/278 nelze bez dalšího vyloučit vzhledem k tomu, že článek 10a směrnice 2003/87, který tvoří právní základ tohoto rozhodnutí, nevylučuje přidělení bezplatných povolenek na základě takového ustanovení Komisí. Komise totiž zaprvé musela podle čl. 10a odst. 1 prvního a druhého pododstavce směrnice 2003/87 přijmout na unijní úrovni plně harmonizovaná prováděcí opatření týkající se harmonizovaného bezplatného přidělování povolenek, jež měla za účel změnit jiné než podstatné prvky této směrnice jejím doplněním. Zakotvením ustanovení týkajícího se případů tvrdosti Komisí, které by bylo použitelné na všechny členské státy, by byl splněn požadavek úplné harmonizace těchto prováděcích opatření na unijní úrovni. Dále vzhledem k tomu, že by se takové ustanovení týkalo pouze výjimečných případů, a tudíž by nezpochybnilo systém zavedený směrnicí 2003/87, nemělo by za účel změnit podstatné prvky této směrnice. Zadruhé měla Komise podle čl. 10a odst. 1 třetího pododstavce směrnice 2003/87 povinnost určovat v možném rozsahu předem stanovené referenční hodnoty. V případě, že stanovení referenční úrovně produktu nebylo možné, avšak vyskytly se skleníkové plyny způsobilé pro přidělení bezplatných povolenek na emise, Komise měla prostor pro uvážení stran stanovení právní úpravy, což učinila, když vytvořila hierarchii tří nouzových přístupů. V rámci tohoto prostoru pro uvážení Komise tedy v zásadě rovněž mohla stanovit možnost přidělení bezplatných povolenek na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti.“

2. Argumenty účastnic řízení

29. Komise zpochybňuje tuto analýzu Tribunálu a tvrdí, že směrnice 2003/87 jí nepřiznává žádnou diskreční pravomoc pro přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdostí v rozhodnutí 2011/278.

30. Zaprvé na rozdíl od názoru Tribunálu poskytuje čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87, používající výrazy „v možném rozsahu“ nebo „v zásadě“, Komisi prostor pro volné uvážení pouze, pokud jde o regulační přístup pro jednotlivá odvětví nebo pododvětví, když jí umožňuje v případě nutnosti vypracovat referenční hodnoty nikoliv pro produkty, ale podle jiných kritérií, jak bylo učiněno v rozhodnutí 2011/278, které stanovilo referenční hodnoty pro teplo a palivo a kritérium pro emise z procesů.

31. Zadruhé požadavek uvedený v bodě 23 odůvodnění směrnice 2009/29, podle kterého by s cílem co nejvíce omezit narušení hospodářské soutěže a zabránit tomu, že bude podporován růst emisí, měla být přijata pravidla pro přidělování bezplatných povolenek na základě zvláštního odvětvového přístupu a „plně harmonizována ve Společenství“, představuje podstatný aspekt čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87. Pravidlo, které by schvalovalo přidělení více povolenek jednomu zařízení než zařízení druhému, které je ve všech bodech srovnatelné, s výjimkou skutečnosti, že by použití těchto pravidel způsobilo pro první zařízení „nadměrné finanční obtíže“, by nebylo v souladu s tímto požadavkem a změnilo by podstatné prvky základního aktu, a sice směrnice 2003/87.

20 — Viz rozsudky DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833, bod 50); Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828, bod 49); Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835, bod 53) a Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830, bod 51).

32. Za těchto podmínek podle Komise platí, že jelikož navrhovatelky neuplatnily protiprávnost směrnice 2003/87, je jejich argumentace neúčinná a toto zjištění samo o sobě stačí k zamítnutí všech kasačních opravných prostředků.

33. Ve svých replikách DK Recycling, Arctic Paper a Romonta tvrdí, že se Tribunál nedopustil pochybení, když rozhodl, že směrnice 2003/87 nebrání tomu, aby Komise vložila do rozhodnutí 2011/278 ustanovení týkající se případů tvrdosti. Konkrétněji Romonta tvrdí, že ani odvětvový přístup přijatý touto směrnicí, ani požadavek na harmonizované přidělování v celé Unii neodůvodňují výklad, podle kterého Komise nemohla vložit takové ustanovení do rozhodnutí 2011/278. A konečně v případě, že by Soudní dvůr považoval analýzu Tribunálu v tomto ohledu za chybnou, se DK Recycling a Arctic Paper podpůrně dovolávají neslučitelnosti směrnice 2003/87 s Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a se zásadou proporcionality.

## 3. Právní posouzení

### a) K přípustnosti návrhu Komise na nahrazení odůvodnění

34. Je třeba nejprve připomenout, že podle ustálené judikatury je předpokladem přípustnosti návrhu na nahrazení odůvodnění existence právního zájmu na jeho podání v tom smyslu, že tento návrh musí být způsobilý přinést ve výsledku prospěch účastníku řízení, který jej podal. Tak tomu může být, pokud návrh na nahrazení odůvodnění představuje obranu proti důvodu uvedenému navrhovatelem [21].

35. V projednávané věci je cílem návrhu na nahrazení odůvodnění, aby Soudní dvůr určil, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že podle čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87 byla Komise oprávněna vložit do rozhodnutí 2011/278 pravidlo pro přidělování bezplatných povolenek týkající se případů tvrdosti. V případě, že by Soudní dvůr tomuto návrhu vyhověl, staly by se všechny důvody kasačních opravných prostředků navrhovatelek – které směřují k výtce Tribunálu, že nesankcionoval neexistenci takového pravidla v rozhodnutí 2011/278 – neúčinné. Pokud by totiž článek 10a směrnice 2003/87 neopravňoval Komisi stanovit takové pravidlo v uvedeném rozhodnutí, navrhovatelky by nemohly Komisi vytýkat, že jej nevložila, ani v důsledku toho Tribunálu, že nevyhověl jejich žalobním důvodům vycházejícím z porušení práva z důvodu neexistence takového ustanovení v rozhodnutí 2011/278.

36. Za těchto podmínek platí, že jelikož návrh Komise na nahrazení odůvodnění má dopad na několik důvodů předložených v kasačních opravných prostředcích, musí být podle mého názoru považován za přípustný.

### b) K věci samé

#### i) Přehled judikatury k určení podstatné či nepodstatné povahy prvků základního aktu

37. Pro posouzení argumentů předložených Komisí v jejím návrhu na nahrazení odůvodnění je třeba nejprve krátce připomenout zásady stanovené judikaturou týkající se určení podstatné povahy prvků zmocňovacího aktu.

38. Podle ustálené judikatury je přijetí podstatných pravidel upravované oblasti vyhrazeno pravomoci unijního zákonodárce. Tato pravidla musí být přijata v základní právní úpravě a nesmějí být předmětem přenesení pravomoci [22].

21 — Rozsudky Ziegler v. Komise (C-439/11 P, EU:C:2013:513, bod 42) a Iride v. Komise (C-329/09 P, EU:C:2011:859, body 48 až 51).

22 — Rozsudek Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:516, bod 64 a citovaná judikatura).

39. V rozsudku Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:516), který se týkal zmocňovacího ustanovení, které bylo sepsáno velmi podobně jako čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87[23] a které bylo přijato rovněž před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, Soudní dvůr upřesnil, že předmětem přenesení pravomoci nemohou být ustanovení, jejichž přijetí vyžaduje uskutečnění politických rozhodnutí, za která je odpovědný unijní zákonodárce. Z toho vyplývá, že prováděcí opatření nemohou změnit podstatné prvky základní právní úpravy ani ji doplnit o nové podstatné prvky[24].

40. V tomtéž rozsudku Soudní dvůr dále uvedl, že otázka, jaké prvky určité oblasti je třeba kvalifikovat jako podstatné, musí vycházet z objektivních skutečností, které je možné soudně přezkoumat, a že v tomto ohledu je nezbytné zohlednit charakteristiky a zvláštnosti dotyčné oblasti[25].

41. Ve svém stanovisku v téže věci Parlament v. Rada (EU:C:2012:207) jsem uvedl, že z analýzy relevantní judikatury Soudního dvora vyplývá[26], že určení podstatného či jiného než podstatného charakteru prvků základní právní úpravy zavedených nebo změněných prováděcím aktem musí vycházet z posouzení provedeného na základě celé řady poznatků. Tyto poznatky zahrnují charakteristiky politiky, o kterou se jedná, a více či méně široký rozhodovací prostor přiznaný Komisi při provádění dané politiky, obsah zmocňovacího ustanovení, obsah a účely základního aktu, jakož i jeho obecnou strukturu[27].

42. Mimoto je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se meze prováděcí pravomoci Komise posuzují zejména podle podstatných obecných cílů dotčené právní úpravy[28].

ii) K požadavku na zachování konkurenčního prostředí v rámci systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a specificky v rámci přechodných pravidel pro bezplatné přidělování

43. Komise tvrdí, že požadavek maximálně snížit narušení hospodářské soutěže představuje podstatný prvek ustanovení, které ji zmocňovalo přijmout přechodná pravidla pro přidělování bezplatných povolenek, a sice článku 10a směrnice 2003/87.

44. V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že Soudní dvůr uvedl, že hlavním cílem uvedeným ve směrnici 2003/87 je sice snížit podstatným způsobem emise skleníkových plynů tak, aby byly dodrženy závazky Unie a členských států s ohledem na Kjótský protokol, tohoto cíle však musí být dosaženo za současného respektování řady dílčích cílů a za použití určitých nástrojů, přičemž hlavním nástrojem k tomuto účelu je systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů[29]. Dalšími dílčími cíli, kterým musí uvedený systém odpovídat, jsou zejména, jak je uvedeno v bodech 5 a 7 odůvodnění téže směrnice, zachování hospodářského rozvoje a zaměstnanosti a dále zachování integrity vnitřního trhu a konkurenčního prostředí[30].

23 — A sice čl. 12 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 105, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 296/2008 ze dne 11. března 2008 (Úř. věst. L 97, s. 60).

24 — Rozsudek Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:516, body 65 a 66); viz rovněž v nedávné době rozsudek Parlament v. Rada (C-363/14, EU:C:2015:579, bod 46).

25 — Rozsudky Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:516, body 67 a 68) a Parlament v. Rada (C-363/14, EU:C:2015:579, bod 47).

26 — Viz analýza judikatury, kterou jsem provedl v bodech 26 až 28 mého stanoviska ve věci Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:207).

27 — Viz stanovisko ve věci Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:207, bod 29).

28 — Viz rozsudek Parlament v. Komise (C-65/13, EU:C:2014:2289, bod 44 a citovaná judikatura).

29 — V tomto smyslu viz rozsudky Komise v. Polsko (C-504/09 P, EU:C:2012:178, bod 77), Komise v. Estonsko (C-505/09 P, EU:C:2012:179, bod 79) a Iberdrola a další (C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11, EU:C:2013:660, bod 43).

30 — Rozsudky Komise v. Polsko (C-504/09 P, EU:C:2012:178, bod 77), Komise v. Estonsko (C-505/09 P, EU:C:2012:179, bod 79) a Iberdrola a další (C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11, EU:C:2013:660, bod 43)

45. Z této judikatury tak vyplývá, že zachování konkurenčního prostředí na vnitřním trhu představuje dílčí cíl směrnice 2003/87, jejž musí respektovat systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Hlavní cíl environmentální povahy tohoto systému tak musí být sledován při respektování mimo jiné tohoto zvláštního dílčího cíle.

46. Podstatný dosah požadavku na zachování konkurenčního prostředí na vnitřním trhu v rámci systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, stanoveného směrnicí 2003/87 a změněného směrnicí 2009/29, vyplývá ostatně z okolnosti, že tento dílčí cíl je zmíněn několikrát v bodech odůvodnění těchto směrnic.

47. Bod 7 odůvodnění směrnice 2003/87 totiž výslovně uvádí požadavek zamezit narušení hospodářské soutěže při přijímání unijních předpisů týkajících se přidělování povolenek. Kromě toho nutnost respektovat tento dílčí cíl je uváděna v celé směrnici 2009/29 buď jako požadavek obecné povahy [31], nebo jako důvod pro existenci některých zvláštních pravidel [32].

48. Pokud jde specificky o přechodná pravidla pro přidělování bezplatných povolenek, o která jde v projednávaných věcech, bod 23 odůvodnění směrnice 2009/29 výslovně stanoví, že aby se co nejvíce omezilo narušení hospodářské soutěže, mělo by být přechodně povoleno přidělování uvedených povolenek zařízením na základě harmonizovaných pravidel Unie prostřednictvím „předem stanovených referenčních hodnot“.

49. Nutnost respektovat tento požadavek se odráží v přístupu zákonodárce v čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87. Toto ustanovení zmocňuje Komisi k přijetí plně harmonizovaných opatření Unie pro harmonizované přidělování bezplatných povolenek a poskytuje kritéria, která musí Komise při přijímání těchto prováděcích opatření respektovat.

50. Konkrétněji čl. 10a odst. 1 třetí pododstavec stanoví, že tato prováděcí opatření v možném rozsahu určí předem stanovené referenční hodnoty pro Unii. Tyto předem stanovené referenční hodnoty představují určité množství emisí $CO_2$, které Komise uzná jako nutné pro výrobu určitého množství daného produktu [33]. Referenční hodnota se použije pro stanovení počtu povolenek přidělených zdarma každému zařízení z daného odvětví nebo pododvětví, když je vynásobena úrovní historické činnosti zařízení týkající se odpovídajícího produktu [34], s výhradou použití jednotného opravného koeficientu pro všechna odvětví stanoveného v čl. 10a odst. 5 směrnice 2003/87 [35]. Tyto referenční hodnoty tedy představují objektivní parametry, které jsou použity pro určení počtu povolenek přidělených zdarma každému zařízení.

31 — Bod 8 odůvodnění směrnice 2009/29 uvádí cíl „předejít narušení vnitřního trhu“ jako jeden z požadavků nového systému pro obchodování zavedeného touto směrnicí. V tomto ohledu viz rovněž rozsudek Komise v. Polsko (C-504/09 P, EU:C:2012:178, bod 82).

32 — Bod 15 odůvodnění směrnice 2009/29 tak uvádí nutnost zaručit „stejné podmínky hospodářské soutěže“ pro nové účastníky na trhu jako základní požadavek systému dražeb zavedeného touto směrnicí. Stejný požadavek je uveden v bodě 16 odůvodnění této směrnice, pokud jde o nutnost harmonizace pravidel o nových účastnících. Bod 17 odůvodnění směrnice 2009/29 uvádí cíl odstranit narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu Společenství jako jeden z důvodů pro nevyhrazení různého zacházení pro hospodářská odvětví podle členského státu. Bod 19 odůvodnění uvádí rovněž tento cíl ve vztahu k pravidlům použitelným pro výrobce elektřiny. Bod 28 odůvodnění uvádí ještě tento cíl ve vztahu k požadavku harmonizace používání kreditů vyplývajících ze snížení emisí mimo Unii. V téže perspektivě lze uvést, že Soudní dvůr rozhodl, že cíl uchránit systém pro obchodování s povolenkami před narušeními hospodářské soutěže inspiroval zákonodárce, aby zavedl předem definovanou pokutu za překročení emisí podle čl. 16 odst. 3 a 4 směrnice 2003/87. Viz rozsudek Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka (C-203/12, EU:C:2013:664, bod 27).

33 — Stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věcech Borealis Polyolefine, OMV Refining & Marketing, DOW Benelux a další a Esso Italiana a další (C-191/14, C-192/14, C-295/14 a C-389/14, EU:C:2015:754, bod 40).

34 — Viz specificky článek 10 rozhodnutí 278/2011. Jak vyplývá z bodu 12 tohoto stanoviska, v případě, že stanovení referenční úrovně produktu nebylo možné, Komise vypočetla referenční hodnoty tepla a paliva, které se násobí historickou činností týkající se měřitelného tepla nebo spotřebovaného paliva. Pokud jde o emise z procesů, viz čl. 10 odst. 2 písm. b) bod iii) rozhodnutí 2011/278.

35 — Viz čl. 10 odst. 9 a čl. 15 odst. 3 rozhodnutí 2011/278.

51. Čtvrtý pododstavec odstavce 1 uvedeného článku 10a poskytuje Komisi dodatečné informace ohledně určení předem stanovených referenčních hodnot. Toto ustanovení stanoví, že aby se při výrobním procesu v daném odvětví nebo pododvětví dosáhlo maximálního snížení emisí skleníkových plynů a maximální energetické účinnosti, vychází se při výpočtu referenční hodnoty v každém odvětví a pododvětví v zásadě z produktů, a nikoli ze vstupů. Toto ustanovení tedy stanoví, že předem stanovené hodnoty musí být určeny *pro každé odvětví a pododvětví*, tedy podle přístupu, který lze souhlasně s Komisí definovat jako přístup „odvětvový“, a dále, že tyto referenční hodnoty musí být v zásadě určeny pro každý produkt, a nikoliv ze vstupů.

52. Požadavek přijetí odvětvového přístupu pro určení předem stanovených referenčních hodnot [36] je ostatně potvrzen článkem 10a odst. 1 pátým pododstavcem uvedené směrnice, který stanoví povinnost Komise konzultovat zúčastněné subjekty, včetně dotčených odvětví a pododvětví, při stanovení zásad pro určování předem stanovených referenčních hodnot v *jednotlivých odvětvích a pododvětvích*. Stejně tak odstavec 2 uvedeného článku 10a odkazuje výslovně na „předem stanovené referenční hodnoty v každém odvětví a pododvětví“.

iii) K určení předem stanovených referenčních hodnot podle odvětvového přístupu jako výrazu dílčího cíle zachování konkurenčního prostředí

53. Harmonizovaný přístup zvolený zákonodárcem v článku 10a směrnice 2003/87, podle kterého se počet bezplatně přidělených povolenek stanoví použitím předem stanovených referenčních hodnot na odvětvovém základě, je výrazem požadavku, stanoveného výslovně bodem 23 odůvodnění směrnice 2009/29, maximálně snížit narušení hospodářské soutěže vyplývající z přidělení bezplatných povolenek [37].

54. Určení předem stanovených referenčních hodnot na odvětvovém základě má totiž za cíl založit přidělení bezplatných povolenek na objektivních parametrech, které se použijí bez rozdílu a stejně na zařízení provozovaná subjekty působícími v daném odvětví nebo pododvětví. Tímto způsobem směrnice 2003/87 stanovením stejných objektivních parametrů pro všechna zařízení dotčeného odvětví nebo pododvětví zaručuje, že přidělení bezplatných povolenek má co nejomezenější dopad na hospodářskou soutěž. Takový přístup je ostatně konsistentní s vymezením systému pro obchodování s povolenkami jako systému tržního hospodářství [38].

55. V tomto ohledu je třeba uvést, že směrnice 2003/87 používá opakovaně „odvětvový“ přístup jako výraz požadavku zamezit narušením hospodářské soutěže, takže lze téměř říci, že tento přístup charakterizuje celou stavbu systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů [39]. Například ve zvláštních ustanoveních obsažených v článku 10a směrnice 2003/87 přijal zákonodárce

36 — V tomto ohledu viz rovněž rozsudek Polsko v. Komise (T-370/11, EU:T:2013:113, bod 85).

37 — V tomto ohledu je zajímavé uvést, že ze zprávy výboru Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 2003/87 s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství [COM(2008) 16 final – COD 2008/0013], vyplývá, že během legislativního postupu, který vyústil v přijetí směrnice 2009/29, bylo zamýšleno stanovit jak bod 23 odůvodnění této směrnice, tak i článek 10a k vložení do směrnice 2003/87 tak, aby odkazoval na předem stanovené referenční hodnoty „v každém odvětví“ (viz například pozměňovací návrh 14, s. 18 a 19, pozměňovací návrh 48, s. 48 a 49, a pozměňovací návrh 33, s. 113 a 114 zprávy).

38 — Viz bod 5 odůvodnění směrnice 2003/87.

39 — V tomto ohledu považuji za irelevantní argument dovolávaný společností Romonta v její replice, podle kterého nejsou některá ustanovení rozhodnutí 2011/278 slučitelná s výše uvedeným odvětvovým přístupem. Konkrétně Romonta odkazuje na tři nouzové přístupy definované v čl. 6 odst. 1 rozhodnutí 2011/278, v ustanovení čl. 3 písm. c) téhož rozhodnutí a v ustanovení čl. 10 odst. 3 téhož rozhodnutí. Nicméně žádné z těchto ustanovení nemůže zpochybnit odvětvový přístup přijatý Komisí v rozhodnutí 2011/278 v souladu s článkem 10a směrnice 2003/87.

přístup na odvětvovém základě za účelem omezení rizika úniku uhlíku [40]. Bod 17 odůvodnění směrnice 2009/29 rovněž uvádí takový přístup ve vztahu k „cíli odstranit narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu Společenství“, když stanoví, že není vhodné k *odvětvím hospodářství* v jednotlivých členských státech přistupovat rozdílně [41].

56. V rámci přístupu založeného na určení předem stanovených objektivních parametrů použitých bez rozdílu na všechna zařízení dotčeného odvětví přitom nelze zohlednit potřeby a zvláštní situace individuálních zařízení. Bylo by totiž ve zjevném rozporu s volbou takového přístupu, pokud by přidělení bezplatných povolenek mohlo být ovlivněno zvláštní situací individuálního zařízení. V takovém případě by nemohl být zaručen požadavek na objektivní a rovné zacházení s různými zařízeními, uvedený v bodě 54 tohoto stanoviska, a v důsledku toho by nemohlo být dosaženo cíle zamezit narušením hospodářské soutěže.

iv) K možnosti přijmout v rozhodnutí 2011/278 ustanovení týkající se případů tvrdosti

57. Všechny předcházející úvahy mě vedou k vyvození řady závěrů s ohledem na otázku předloženou v návrhu Komise na nahrazení odůvodnění, a sice otázku případné existence diskreční pravomoci Komise přijmout v rozhodnutí 2011/278 ustanovení týkající se případů tvrdosti.

– K požadavku zachování konkurenčního prostředí jako podstatného prvku směrnice 2003/87

58. Zaprvé z úvah provedených v bodech 44 až 47 tohoto stanoviska vyplývá, že požadavek, podle kterého musí být systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů zaveden za zachování konkurenčního prostředí, představuje výslovný dílčí cíl směrnice 2003/87. Nutnost, aby systém pro obchodování s povolenkami respektoval takový požadavek, vyplývá tedy nutně z politické volby unijního zákonodárce. Za těchto podmínek s přihlédnutím judikatuře uvedené v bodech 38 až 40 tohoto stanoviska je třeba se domnívat, že tento požadavek představuje podstatný prvek směrnice 2003/87, který nelze změnit prováděcími opatřeními přijatými Komisí.

59. Mimoto z bodů 48 až 52 tohoto stanoviska vyplývá, že požadavek zamezit narušením hospodářské soutěže charakterizuje specificky a výslovně přechodná pravidla týkající se přidělování bezplatných povolenek stanovená v čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87 a že se tento požadavek odrazil ve volbě zákonodárce zmocnit Komisi k určení předem stanovených referenčních hodnot na základě odvětvového přístupu v prováděcích opatřeních, která stanoví tato pravidla.

60. Za těchto podmínek Komise nemohla přijmout v prováděcích opatřeních stanovených v čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87 pravidla pro přidělování bezplatných povolenek, která by porušovala uvedený požadavek, aniž by překročila meze své prováděcí pravomoci a aniž by porušila zmocňovací ustanovení.

61. V tomto ohledu musím ještě uvést, že považuji za chybný argument Tribunálu, podle kterého vzhledem k tomu, že by se ustanovení prováděcího opatření týkalo pouze výjimečných případů, nemohlo by změnit podstatné prvky zmocňovacího aktu [42]. I ustanovení, které se použije pouze na výjimečné případy, se totiž může dotýkat obecné struktury zmocňovacího aktu [43] a být neslučitelné s podstatnými cíli tohoto aktu vyplývajícími z politické volby zákonodárce [44].

40 — Viz odstavce 6 a 12 článku 10a směrnice 2003/87, jakož i rozhodnutí Komise 2010/2/EU ze dne 24. prosince 2009, kterým se podle směrnice 2003/87 sestavuje seznam odvětví a pododvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí značné riziko úniku uhlíku (Úř. věst. 2010, L 1, s. 10). Viz rovněž body 82 a 83 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833).

41 — Kurziva provedena autorem tohoto stanoviska. Pokud jde o tento bod odůvodnění, viz rozsudek Polsko v. Komise (T-370/11, EU:T:2013:113, bod 42).

42 — Viz bod 28 tohoto stanoviska.

43 — V tomto ohledu viz rozsudek Parlament v. Rada (C-417/93, EU:C:1995:127, body 30 až 33), jakož i bod 28 mého stanoviska ve věci Parlament v. Rada (C-355/10, EU:C:2012:207).

44 — Viz body 38 až 40 tohoto stanoviska.

– K neslučitelnosti ustanovení týkajícího se případů tvrdosti s dílčím cílem zachování hospodářské soutěže

62. Zadruhé je nesporné, že přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdosti by mělo za následek přidělení dodatečných bezplatných povolenek pouze některým zařízením v určitém odvětví nebo pododvětví [45]. K přidělení bezplatných povolenek na základě takového ustanovení by nedošlo na základě předem stanovených objektivních parametrů podle odvětvového přístupu použitelného na všechna zařízení v odvětví, ale došlo by k němu z důvodu individuálních okolností zvláštních pro provozovatele konkrétního zařízení, a sice specificky z důvodu jeho finančních obtíží. Jak tvrdí Komise, takové ustanovení by tedy umožňovalo přidělení více povolenek jednomu zařízení než druhému zařízení, i když obě zařízení vyrábějí tentýž produkt a jsou zcela srovnatelná. Je třeba konstatovat, že takové přidělování by tedy vedlo k narušení hospodářské soutěže.

63. Pravidlo tohoto druhu by sledovalo individuální přístup v rozporu s výše uvedeným odvětvovým přístupem, který – jak jsem uvedl v bodech 53 až 56 tohoto stanoviska – představuje výraz požadavku na zachování hospodářské soutěže. Takové pravidlo by bylo v důsledku toho neslučitelné s dílčím cílem ochrany hospodářské soutěže, který představuje podstatný prvek směrnice 2003/87 obecně, a konkrétně pravidel pro přidělování bezplatných povolenek, stanovených článkem 10a této směrnice.

64. V tomto ohledu je třeba ještě zamítnout argument předložený společností Romonta v její replice, podle kterého by takové ustanovení nezahrnovalo diskriminaci způsobující narušení hospodářské soutěže, neboť v celé Evropě by se jej mohla dovolávat jakákoliv osoba, která by prokázala, že splnila podmínky stanovené Komisí. V tomto ohledu stačí uvést, že k existenci narušení hospodářské soutěže dochází na určitém trhu, a nikoliv na meziodvětvovém základě. Rozdílné zacházení při přidělování bezplatných povolenek srovnatelným zařízením vyrábějícím stejný produkt a působícím na stejném trhu by tedy nutně vedlo k narušení hospodářské soutěže na dotčeném trhu.

65. S přihlédnutím k těmto úvahám se domnívám, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdosti není neslučitelné s cíli směrnice 2003/87 [46]. Okolnost zdůrazněná Tribunálem, že by takové ustanovení mohlo případně dosáhnout jiného dílčího cíle směrnice 2003/87, a sice cíle zachování hospodářského rozvoje a zaměstnanosti, nemění nic na skutečnosti, že je takové ustanovení neslučitelné s podstatným dílčím cílem směrnice 2003/87, a proto nemohlo být vloženo do opatření provádějících tuto směrnici. V tomto ohledu je třeba uvést, že sám Tribunál v napadených rozsudcích zdůraznil, že zákonodárce vytvořil jiná zvláštní pravidla, aby zavedení systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů poškozovalo co nejméně hospodářský rozvoj a zaměstnanost, aniž by tato pravidla, která sledují výše uvedený odvětvový přístup, vedla k narušením hospodářské soutěže [47].

– K prostoru pro volné uvážení Komise

66. Zatřetí z výše uvedených úvah nutně vyplývá, že prostor pro volné uvážení, který čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87 přiznává Komisi, nemůže být rozšířen natolik, že by jí umožňoval zavedením ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 přijmout pravidla, která by porušovala některý z dílčích cílů směrnice a podstatný prvek zmocňovacího ustanovení.

45 — V tomto ohledu viz bod 78 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833).

46 — Viz rozsudky DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833, bod 77); Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828, bod 76); Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835, bod 80) a Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830, bod 79).

47 — Rozsudky DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833, body 81 a násl.); Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828, body 80 a násl.); Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835, body 83 a násl.) a Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830, body 82 a násl.).

67. Takový výklad čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87, jenž je v protikladu s výkladem Tribunálu v napadených rozsudcích, je ostatně potvrzen ve znění třetího a čtvrtého podstavce tohoto ustanovení, které Komisi přiznávají určitý prostor pro volné uvážení při vypracování pravidel pro přidělování bezplatných povolenek.

68. Avšak pokud čl. 10a odst. 1 třetí pododstavec této směrnice stanoví, že prováděcí opatření určí „v možném rozsahu“ předem stanovené referenční hodnoty, musí to být chápáno tak, že poskytuje Komisi prostor pro volné uvážení při určování jiných kritérií výlučně v případech, kdy není možné určit takovéto předem stanovené referenční hodnoty (na odvětvovém základě). Toto ustanovení nelze vykládat tak, že přiznává Komisi obecný a druhový prostor pro volné uvážení při určování pravidel pro přidělování bezplatných povolenek. Stejně tak žádné přidělení pravomoci tohoto druhu nelze vyvodit z použití výrazu „v zásadě“ v čl. 10a odst. 1 čtvrtém pododstavci uvedené směrnice.

– K neslučitelnosti ustanovení týkajícího se případů tvrdosti se zásadou „znečišťovatel platí“

69. Nakonec bych rád pro doplnění poukázal na něco, co lze podle mého názoru považovat za vnitřní rozpor v uvažování Tribunálu. V napadených rozsudcích Tribunál rozhodl podle mě správně, že přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdosti není slučitelné se zásadou „znečišťovatel platí“ [48].

70. V tomto ohledu je třeba připomenout, že právním základem směrnice 2003/87 je čl. 175 odst. 1 ES (nyní po změně článek 192 SFEU). Podle tohoto ustanovení je Rada oprávněna rozhodovat o krocích Společenství, aby bylo dosaženo cílů sledovaných článkem 174 ES (nyní po změně článek 191 SFEU). Podle odst. 2 druhé věty tohoto článku je politika Unie v oblasti životního prostředí založena zejména na zásadě „znečišťovatel platí“.

71. Pokud však zmocňovací akt, a sice směrnice 2003/87, jakožto akt založený na čl. 175 odst. 1 ES, nemohl obsahovat ustanovení neslučitelná se zásadou „znečišťovatel platí“, tím spíše by taková ustanovení nemohla být obsažena v opatřeních provádějících tuto směrnici. Z toho vyplývá, že pokud Tribunál konstatoval, že přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdosti je neslučitelné se zásadou „znečišťovatel platí“, měl rozhodnout, že Komise nemohla stanovit takové ustanovení v rozhodnutí 2011/278.

v) Nepřípustnost dovolávání se protiprávnosti směrnice 2003/87

72. Ve svých replikách DK Recycling a Arctic Paper podpůrně uplatňují protiprávnost směrnice 2003/87. Tvrdí, že tato směrnice je neslučitelná s Listinou a odporuje zásadě proporcionality. Je však třeba konstatovat, že tento důvod kasačních opravných prostředků představuje nový důvod, který nebyl předložen před Tribunálem a který v důsledku toho mění předmět sporu před Tribunálem. Za těchto podmínek je zjevně nepřípustný [49].

vi) Závěr

73. S přihlédnutím ke všem výše uvedeným úvahám navrhuji Soudnímu dvoru, aby vyhověl návrhu Komise na nahrazení odůvodnění.

48 — Rozsudky DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833, bod 78); Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828, bod 77); Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835, bod 81) a Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830, bod 80).

49 — Viz čl. 170 odst. 1 druhá věta jednacího řádu Soudního dvora. V tomto ohledu viz rozsudek Alliance One International v. Komise (C-668/11 P, EU:C:2013:614, bod 68 a citovaná judikatura).

74. V případě, že by se Soudní dvůr ztotožnil s mým návrhem a měl za to, že směrnice 2003/87 nezmocňovala Komisi, aby v rozhodnutí 2011/278 přijala ustanovení týkající se případů tvrdosti, jak vyplývá z bodu 35 tohoto stanoviska, důvody kasačních opravných prostředků, které směřují k výtce, že Tribunál nesankcionoval neexistenci takového ustanovení v rozhodnutí 2011/278, musí být zamítnuty jako neúčinné. V důsledku toho se v následujících úvahách s ohledem na tyto důvody kasačních opravných prostředků omezím na velmi stručné úvahy podpůrně pro případ, že by se Soudní dvůr s mým návrhem neztotožnil.

C – *Ke kasačním opravným prostředkům společností DK Recycling (věc C-540/14 P) a Arctic Paper (věc C-551/14)*

75. DK Recycling a Arctic Paper podaly dva téměř totožné kasační opravné prostředky, ve kterých předkládají dva důvody kasačních opravných prostředků.

1. K prvnímu důvodu kasačních opravných prostředků, vycházejícímu z porušení základních práv

76. V první části DK Recycling a Arctic Paper vytýkají Tribunálu, že nekonstatoval, že z důvodu neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti nezaručuje rozhodnutí 2011/278 dostatečně respektování základních práv, neboť nezohledňuje situace, kdy provozovatelé zařízení musí čelit výjimečným nákladům. Podle judikatury Soudního dvora[50] měl Tribunál ověřit respektování základních práv případ od případu přezkoumáním, zda náklady způsobené v jejich konkrétních případech nebyly neúnosné. Tribunál přiznal větší hodnotu obecným cílům sledovaným systémem pro obchodování s povolenkami na emise než individuálním základním právům.

77. V druhé části DK Recycling a Arctic Paper tvrdí, že Tribunál dostatečně nezohlednil judikaturu Soudního dvora, podle které zásada proporcionality ukládá přijetí přechodných opatření, která mají snížit náklady, aby bylo zabráněno tomu, že na některé konkrétní subjekty na trhu bude při procesu harmonizace uvalena taková zátěž, že bude ohrožena jejich existence[51]. Tím, že neexistuje ustanovení týkající se případů tvrdosti, nepřihlíží rozhodnutí 2011/278 k situaci podniků, kterým systém pro obchodování s povolenkami způsobuje nepřiměřenou hospodářskou zátěž, a neobsahuje žádné opatření, které by mohlo zaručit dostatečnou individuální ochranu před nepřijatelnými zásahy do základních práv.

78. Ve třetí části DK Recycling a Arctic Paper tvrdí, že ustanovení týkající se případů tvrdosti je vyjádřením ústavní tradice společné členským státům v souladu s čl. 6 odst. 3 SEU a čl. 52 odst. 4 Listiny. Tribunál se tedy dopustil nesprávného právního posouzení, když nevzal v úvahu argumenty navrhovatelek týkající se nutnosti stanovit takové ustanovení uznané v německém právu Bundesverfassungericht (Spolkový ústavní soud, Německo).

79. Třemi částmi tohoto důvodu kasačních opravných prostředků DK Recycling a Arctic Paper v podstatě tvrdí, že Tribunál porušil jejich základní práva tím, že nesankcionoval neexistenci ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278. S přihlédnutím k úvahám uvedeným v bodech 35, 72 a 74 tohoto stanoviska se domnívám, že tento důvod je třeba zamítnout jako neúčinný v plném rozsahu. V následujících úvahách krátce podpůrně vysvětlím důvody, proč se domnívám, že tyto tři části jsou v každém případě neopodstatněné.

50 — Rozsudky Schmidberger (C-112/00, EU:C:2003:333, bod 81) a Agrarproduktion Staebelow (C-504/04, EU:C:2006:30, bod 37).

51 — Rozsudek T. Port (C-68/95, EU:C:1996:452, body 37, 38 a 43).

80. Ohledně první části uvádím, že v dotčených napadených rozsudcích Tribunál rozhodl, že neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 představovala zásah do základních práv, který byl nicméně odůvodněný podle čl. 52 odst. 1 Listiny. Ve své analýze Tribunál provedl poměření dotčených zájmů, když plně zohlednil jak cíle sledované právní úpravou, tak i základní práva provozovatelů zařízení. Odkázal dokonce specificky na zvláštní situaci navrhovatelek [52]. Mimoto judikatura dovolávaná společností DK Recycling nemůže podle mého názoru podpořit argument, podle kterého Tribunál ve své analýze nevzal v potaz obsah a úroveň ochrany základních práv zaručených v článcích 16 a 17 Listiny [53].

81. Ohledně druhé části mám pochybnosti, zda je judikatura uvedená společnostmi DK Recycling a Arctic Paper relevantní pro projednávané věci. Rozsudek T. Port (C-68/95, EU:C:1996:452) se totiž týkal případu, kdy nařízení Společenství výslovně obsahovalo pravidlo týkající se případů tvrdosti [54]. Tak tomu však zjevně není v projednávaných věcech, takže dovolávaná judikatura nemůže zpochybnit analýzu Tribunálu.

82. Ohledně třetí části považuji za dostatečné konstatovat, že nic ve spise neumožňuje prokázat, že pravidlo týkající se tvrdosti, přijaté německým zákonodárcem, představuje výraz ústavní tradice společné členským státům. DK Recycling a Arctic Paper neposkytují žádný důkaz, ze kterého by vyplývala „převažující tendence“ v právních řádech členských států ve prospěch výkladu údajně zastávaného Bundesverfassunggericht (Spolkový ústavní soud, Německo) [55].

2. K druhému důvodu kasačních opravných prostředků, vycházejícímu z pochybení v analýze přiměřené povahy rozhodnutí 2001/278

83. V první části DK Recycling a Arctic Paper zpochybňují závěr Tribunálu ohledně přiměřené povahy rozhodnutí 2011/278 navzdory neexistenci ustanovení týkajícího se případů tvrdosti [56]. Vytýkají Tribunálu, že nepřezkoumal, zda toto rozhodnutí bylo způsobilé zaručit dostatečnou individuální ochranu před nepřiměřenými zásahy do základních práv. Mimoto Tribunál nevzal v potaz individuální rozměr ochrany hospodářského rozvoje a zaměstnanosti vyplývající z bodu 5 odůvodnění směrnice 2003/87.

84. V druhé části DK Recycling a Arctic Paper zpochybňují závěr Tribunálu, podle kterého není systém pro přidělování stanovený rozhodnutím 2011/278 nepřiměřený ve striktním smyslu navzdory neexistenci ustanovení týkajícího se případů tvrdosti. Zaprvé se Tribunál nezabýval mimořádnými omezeními, ke kterým by mohlo dojít v konkrétních případech, a neposoudil tak nutnost dostatečné ochrany individuálních práv při porovnání významu dotčených zájmů. To jej přivedlo k chybnému posouzení spravedlivé rovnováhy mezi těmito zájmy. Zadruhé DK Recycling a Arctic Paper zpochybňují, i) že by systém pro přidělování méně motivoval ke snížení emisí prostřednictvím

52 — Pokud jde o společnost DK Recycling, viz bod 88 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833), a pokud jde o společnost Arctic Paper, bod 87 rozsudku Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828).

53 — Pokud jde specificky o omezení základního práva na svobodu podnikání (článek 16 Listiny), viz rozsudek Sky Österreich (C-283/11, EU:C:2013:28, body 46 a násl.), jakož i rozsudek Deutsches Weintor (C-544/10, EU:C:2012:526, body 56 až 59); pokud jde o omezení práva vlastnit majetek (článek 17 Listiny), specificky za účelem podpory ochrany životního prostředí, viz rozsudek ERG a další (C-379/08 a C-380/08, EU:C:2010:127, body 80 a násl.).

54 — Specificky článek 30 nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/013, s. 388).

55 — V tomto ohledu viz rozsudek Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise (C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 74); stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise (C-550/07 P, EU:C:2010:229, body 93 až 96) a stanovisko generálního advokáta Y. Bota ve věci Melloni (C-399/11, EU:C:2012:600, poznámka pod čarou 29).

56 — Bod 70 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833) a bod 69 rozsudku Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828).

opatření hospodářského a technického přizpůsobení, ii) že ustanovení týkající se případů tvrdosti je neslučitelné se zásadou „znečišťovatel platí“ a iii) že je třeba v čl. 10a odst. 6 směrnice 2003/87 spatřovat ustanovení, jež má za následek zmírnění omezení uloženého systémem pro obchodování s povolenkami [57].

85. Cílem tohoto důvodu kasačních opravných prostředků je v podstatě zpochybnit závěr Tribunálu, podle kterého není zásah do základních práv vyplývající z neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 nepřiměřený vzhledem k cílům sledovaným systémem pro obchodování s povolenkami. Jelikož se tento důvod týká neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278, z úvah uvedených v bodech 35, 72 a 74 tohoto stanoviska vyplývá, že tento důvod musí být zamítnut jako neúčinný. Podpůrně se domnívám, že je tento důvod neopodstatněný [58].

86. Ohledně první části je podle mého názoru přezkum způsobilosti rozhodnutí 2011/278 dosáhnout cílů systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů provedený Tribunálem prost pochybení. Tribunál správně určil v souladu s judikaturou jak cíle a dílčí cíle tohoto systému, tak i způsobilost pravidel pro bezplatné přidělování obsažených v rozhodnutí 2011/278 dosáhnout těchto cílů v případě neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti [59]. Na rozdíl od toho, co je tvrzeno v kasačních opravných prostředcích, se domnívám, že cílem dílčího cíle uvedeného v bodě 5 odůvodnění směrnice 2003/87 je ochrana hospodářského rozvoje a zaměstnanosti jako celku a nezahrnuje individuální ochranu každého zařízení v konkrétním případě, zejména v případě finanční obtíže.

87. Pokud jde o druhou část, pak okolnost, že pravidla pro přidělování bezplatných povolenek, která jsou založena na objektivních parametrech určených na odvětvovém základě, jsou obecně použitelná a nezohledňují zvláštní okolnosti spočívající ve specifických individuálních situacích [60], neobsahují ustanovení týkající se případů tvrdosti, nijak neznamená, že zátěž uložená těmito pravidly je nepřiměřená vzhledem ke sledovaným cílům. Z ustálené judikatury vyplývá, že ochrana životního prostředí patří mezi cíle obecného zájmu, které mohou odůvodňovat omezení základních práv [61], a že uskutečnění tohoto cíle závisí na přísnosti, se kterou jsou obecná pravidla sledující tento cíl uplatňována [62]. Jak přitom správně uvedl Tribunál, ustanovení týkající se případů tvrdosti zohledňující individuální okolnosti by mohlo tuto přísnost zmírnit [63]. Kromě toho skutečnost, že by se taková obecná pravidla mohla dotknout některých podniků více než jiných, nemá za následek, že by jim byla přiznána nepřiměřená povaha. Z povahy takových obecných pravidel totiž plyne, že na některá zařízení mají větší dopad než na jiná [64]. A konečně jak analýza Tribunálu týkající se zásady „znečišťovatel platí“ [65], tak i odkaz Tribunálu na zvláštní pravidla, mezi která patří čl. 10a odst. 12 směrnice 2003/87, jsou podle mého názoru prosty pochybení.

57 — Viz body 89, 78 a 82 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833) a body 88, 77 a 81 rozsudku Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828).

58 — Ve vztahu k přezkumu přiměřenosti zjištěného zásahu do základních práv viz rozsudek Digital Rights Ireland a další (C-293/12 a C-594/12, EU:C:2014:238, body 46 a násl.), jakož i stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Philip Morris Brands a další (C-547/14, EU:C:2015:853, body 146 a násl. a citovaná judikatura).

59 — Viz body 63 až 65 a 66 až 68 rozsudku DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833) a body 62 až 64 a 65 až 67 rozsudku Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828).

60 — Viz bod 54 tohoto stanoviska.

61 — Rozsudek ERG a další (C-379/08 a C-380/08, EU:C:2010:127, bod 81 a citovaná judikatura).

62 — Pokud jde o systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, v tomto smyslu viz rozsudek Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka (C-203/12, EU:C:2013:664, bod 26).

63 — Viz rozsudek DK Recycling und Roheisen v. Komise (T-630/13, EU:T:2014:833, bod 89) a rozsudek Arctic Paper Mochenwangen v. Komise (T-634/13, EU:T:2014:828, bod 88).

64 — Viz rozsudek Polsko v. Komise (T-370/11, EU:T:2013:113, body 85 a 105). Nepřiměřená povaha těchto pravidel by mohla případně vyplývat z nesprávného stanovení předem stanovených referenčních hodnot. Takový argument však nebyl v dotčených kasačních opravných prostředcích předložen.

65 — Nemůže být nijak zpochybněna bodem 52 rozsudku Standley a další (C-293/97, EU:C:1999:215) dovolávaného v kasačních opravných prostředcích.

88. Jelikož jsou podle mého názoru oba důvody kasačních opravných prostředků společností DK Recycling a Arctic Paper neúčinné, navrhuji Soudnímu dvoru, aby kasační opravné prostředky zamítl jako neopodstatněné.

D – *Ke kasačnímu opravnému prostředku společnosti Raffinerie Heide (věc C-564/14 P)*

1. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení práva být vyslechnut Tribunálem a jeho povinnosti uvést odůvodnění

89. Raffinerie Heide vytýká Tribunálu, že se nevyjádřil k jejímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z toho, že Komise neprávem odmítla využít svou diskreční pravomoc, aby s přihlédnutím k základním právům přezkoumala „případy tvrdosti“ předložené německými orgány, mezi kterými byl uveden i její případ.

90. V napadeném rozsudku Tribunál konstatoval, že rozhodnutí 2011/278 neumožňovalo Komisi schválit přidělení bezplatných povolenek na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti. Kromě toho konstatoval, že pokud by členský stát přidělil zařízení bezplatné povolenky, které nebyly stanoveny v souladu s pravidly uvedenými v čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87, a tedy v rozhodnutí 2011/278, Komise by byla povinna podle čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87 zamítnout zápis tohoto zařízení, aniž by v tomto ohledu měla jakoukoliv posuzovací pravomoc [66].

91. Z těchto zjištění vyplývá, že Komise byla povinna – aniž disponovala prostorem pro volné uvážení – zamítnout zápis dotčených zařízení a nemohla přezkoumat individuálně případy, které jí byly německými orgány předloženy nad rámec pravidel obsažených v rozhodnutí 2011/278. Vzhledem k tomu, že nebyla uplatňována protiprávnost výše uvedených ustanovení směrnice 2003/87, jsou tato zjištění Tribunálu podle mého názoru dostatečná pro zodpovězení argumentu dovolávaného společností Raffinerie Heide před Tribunálem. Za těchto podmínek se Raffinerie Heide nemůže dovolávat žádného porušení svého práva být vyslechnuta a povinnosti uvést odůvodnění. Projednávaný důvod kasačního opravného prostředku musí být tedy zamítnut.

2. K druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení článku 10a a čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87, jakož i rozhodnutí 2011/278

92. V první části Raffinerie Heide tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že rozhodnutí 2011/278 vylučuje jakékoliv přidělení dodatečných bezplatných povolenek v individuálních případech vykazujících případy tvrdosti a nepřiznává Komisi žádnou posuzovací pravomoc v tomto ohledu. V druhé části Raffinerie Heide tvrdí, že při přijetí sporného rozhodnutí Komise mohla přidělit dodatečné povolenky zařízením vykazujícím případy tvrdosti na základě čl. 11 odst. 3 směrnice 2003/87.

93. Z úvah uvedených v bodech 43 až 71 tohoto stanoviska vyplývá, že Komise nebyla zmocněna stanovit v rozhodnutí 2011/278 přidělení bezplatných povolenek na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti. Z toho vyplývá, že první část musí být zamítnuta. Z uvedených úvah rovněž vyplývá, že přidělení bezplatných povolenek na základě takového ustanovení by bylo neslučitelné s dílčím cílem představujícím podstatný prvek směrnice 2003/87. Z toho vyplývá, že žádné jiné ustanovení této směrnice by nemohlo takové přidělení odůvodnit. V důsledku toho je třeba rovněž zamítnout druhou část.

66 — Viz rozsudek Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830, body 41 až 44).

3. K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení povinnosti ukládající orgánům Unie výklad v souladu se základními právy

94. Ve svém třetím důvodu kasačního opravného prostředku Raffinerie Heide tvrdí, že Tribunál nesprávně posoudil povinnost ukládající Komisi výklad v souladu se základními právy, a že tudíž porušil čl. 51 odst. 1 Listiny. I kdyby bylo třeba se domnívat, že rozhodnutí 2011/278 neponechává Komisi žádnou posuzovací pravomoc pro to, aby zohlednila případy tvrdosti, Komise byla v každém případě povinna vyložit směrnici 2003/87 s přihlédnutím k základním právům, a v důsledku toho zohlednit případy tvrdosti, mezi které patří i případ Raffinerie Heide, který jí byl předložen. Odchýlení se od povinnosti orgánů provádět výklad v souladu se základními právy nemůže být odůvodněno tím, že Komise nemá zmocnění za tímto účelem.

95. Je třeba uvést, že tento důvod nebyl vznesen před Tribunálem a ani nevznikl na základě samotného napadaného rozsudku [67]. Vzhledem k tomu, že mění předmět sporu, musí být za těchto podmínek považován za nepřípustný [68].

4. Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu ze zkreslení důkazů

96. Raffinerie Heide se domnívá, že Tribunál zkreslil důkazy, které předložila k prokázání toho, že její situace představuje případ vyšší moci. Mezi těmito důkazy cituje provedení investic v roce 2011 na základě administrativní povinnosti, použití investic ve prospěch opatření na ochranu životního prostředí, nutnost sjednat půjčku k zajištění financování těchto investic a žádost o uznání případu tvrdosti německým orgánům a jejich kladnou odpověď.

97. Tento důvod je podle mého názoru zjevně neopodstatněný. O zkreslení důkazů se jedná tehdy, když se posouzení existujících důkazů jeví zjevně nesprávné, ač nebyly nutně uplatněny nové důkazy [69]. Přitom v bodě 45 napadeného rozsudku týkajícího se Raffinerie Heide (T-631/13, EU:T:2014:830) Tribunál vyložil bez pochybení důvody, proč se domníval, že se Raffinerie Heide nenacházela v případu vyšší moci.

5. K pátému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení základních práv a testu proporcionality z důvodu neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278

98. V první části Raffinerie Heide zpochybňuje analýzu Tribunálu týkající se přiměřené povahy rozhodnutí 2011/278. Vzhledem k neexistenci ustanovení týkajícího se případů tvrdosti toto rozhodnutí: i) neobsahuje žádné ustanovení, které by odpovídalo dílčímu cíli spočívajícímu v ochraně hospodářského rozvoje a zaměstnanosti, a dokonce jej porušuje, ii) porušuje cíl postupného přizpůsobení se, neboť zařízení, která nebudou mít finanční prostředky ke zlepšení své účinnosti, budou muset být zavřena, iii) motivuje tak k přemístění výroby do třetích zemí mimo systém pro obchodování s povolenkami, iv) nutí zařízení, která se nacházejí v nejisté finanční situaci, byť fungují účinně, aby opustila trh.

99. V druhé části Raffinerie Heide zpochybňuje analýzu Tribunálu týkající se nutné povahy rozhodnutí 2011/278. Tribunál převrátil důkazní břemeno, když vyžadoval, aby nositel základních práv prokázal nutnou povahu zjištěného porušení jeho práv, zatímco je věcí orgánu Unie, aby prokázal, že jeho opatření je slučitelné se zásadou proporcionality. Kromě toho zohlednění přesných a omezených případů tvrdosti Komisí představuje méně omezující opatření než obecné odmítnutí je zanalyzovat.

67 — Rozsudky Komise a další v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, bod 102), jakož i Areva a další v. Komise (C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, body 118 a 170).

68 — Viz bod 72 a poznámka pod čarou 49 tohoto stanoviska.

69 — Viz mimo jiné usnesení The Sunrider Corporation/OHIM (C-142/14 P, EU:C:2015:371, bod 49 a citovaná judikatura).

100. Ve třetí části Raffinerie Heide zpochybňuje analýzu Tribunálu týkající se přiměřenosti rozhodnutí 2011/278 ve striktním slova smyslu. Zaprvé podle ní z rozhodnutí 2011/278 nevyplývá, že bylo provedeno poměření dotčených zájmů vyžadované Tribunálem. Zadruhé použil Tribunál chybné kritérium pro posouzení přiměřenosti. Opatření zmíněná Tribunálem v bodech 82 až 86 napadeného rozsudku (T-631/13, EU:T:2014:830) představují obecná pravidla, jejichž cílem je zaručit pouze přiměřenost porušování základních práv podle směrnice 2003/87, ale nemohou odůvodňovat dotčená omezení základních práv v projednávané věci. Zatřetí Tribunál tím, že se v bodě 88 uvedeného napadeného rozsudku domníval, že rozhodnutí 2011/278 by bylo nepřiměřené pouze tehdy, pokud by ohrožovalo „typicky" existenci provozovatelů zařízení, uplatnil chybné kritérium a nevzal v potaz skutečnost, že cílem ustanovení týkajícího se případů tvrdosti je zohlednit atypické důsledky v konkrétních případech, které mohou být způsobeny opatřeními veřejné moci. Mimoto podle společnosti Raffinerie Heide základní analýza jejího individuálního případu provedená v bodě 89 uvedeného napadeného rozsudku neumožňuje osvědčit, že bylo použití rozhodnutí 2011/278 v jejím případě přiměřené. Tribunál neodpověděl na otázku, zda pravidla obsažená v rozhodnutí 2011/278 jsou přiměřená ve všech případech. Rozsudek T. Port (C-68/95, EU:C:1996:452) potvrzuje, že přezkum případů tvrdosti se může v konkrétních případech ukázat absolutně nezbytným, aby byla zajištěna přiměřená povaha společné organizace trhů.

101. Cílem tohoto důvodu je v podstatě zpochybnit závěr Tribunálu, podle kterého zásah do základních práv vyplývající z neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 není nepřiměřený vzhledem k cílům sledovaným systémem pro obchodování s povolenkami. Jelikož se tento důvod týká neexistence takového ustanovení v rozhodnutí 2011/278, z úvah uvedených v bodech 35, 72 a 74 tohoto stanoviska vyplývá, že musí být zamítnut jako neúčinný. Podpůrně se domnívám, že tento důvod není opodstatněný.

102. Ohledně první části je třeba souhlasně s Komisí uvést, že samotná směrnice 2003/87 obsahuje ustanovení sledující dílčí cíl spočívající v zachování hospodářského rozvoje a zaměstnanosti, jakož i snaze zabránit přemístění[70]. Dále samotné zavedení přidělování bezplatných povolenek má za cíl postupné přizpůsobení se zařízení systému pro obchodování, nicméně uskutečňování takového cíle musí být v souladu s cíli a dílčími cíli vlastními směrnici 2003/87. Uvedl jsem přitom několikrát, že takové ustanovení, jaké navrhuje Raffinerie Heide, by bylo neslučitelné s dílčím cílem zachování hospodářské soutěže. A jelikož výchozím bodem pro definování zásad pro stanovení předem stanovených referenčních hodnot je podle čl. 10a odst. 2 směrnice 2003/87 průměrný výkon 10 % nejúčinnějších zařízení odvětví nebo pododvětví, je třeba na závěr konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí Raffinerie Heide, je cílem systému pro přidělování bezplatných povolenek podpořit nejúčinnější zařízení.

103. Ohledně prvního bodu druhé části je třeba uvést, že v bodech 72 a 73 napadeného rozsudku (T-631/13, EU:T:2014:830) uvedených společností Raffinerie Heide Tribunál nepřevrátil důkazní břemeno, ale pouze odpověděl na argument týkající se nutné povahy rozhodnutí 2011/278, jehož základ příslušelo prokázat společnosti Raffinerie Heide, která jej vznesla. Druhý bod přebírá přesně argumentaci již předloženou před Tribunálem, který ji bez pochybení zamítl[71].

104. Ohledně třetí části je třeba zaprvé uvést, že skutečnost, že body odůvodnění rozhodnutí 2011/278 výslovně nezmiňují poměření dotčených zájmů, neznamená, že Komise takové poměření v uvedeném rozhodnutí neprovedla. Zadruhé Raffinerie Heide nezpochybňuje zjištění Tribunálu obsažené v bodě 89 uvedeného napadeného rozsudku, že její obtíže měly původ v jejím vlastním hospodářském a finančním jednání. Pokud jde o třetí bod, odkazuji na úvahy provedené v bodech 81 a 87 tohoto stanoviska.

70 — Viz body 82 a násl. rozsudku Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830).

71 — Viz body 72 a 73 rozsudku Raffinerie Heide v. Komise (T-631/13, EU:T:2014:830).

105. Závěrem navrhuji s přihlédnutím k výše uvedenému kasační opravný prostředek společnosti Raffinerie Heide zamítnout.

E – *Ke kasačnímu opravnému prostředku společnosti Romonta (věc C-565/14 P)*

1. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení při výkladu rozhodnutí 2011/278 a z chybného použití zásady proporcionality

106. V první části Romonta tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když vyložil rozhodnutí 2011/278 jako vyčerpávající a dospěl tak k závěru, že přidělení dodatečných povolenek požadované na základě ustanovení týkajícího se případů tvrdosti bylo vyloučeno, jelikož toto nebylo v tomto rozhodnutí výslovně uvedeno. Podle společnosti Romonta mělo k přidělení dodatečných povolenek dojít i přes neexistenci takového ustanovení, neboť se v projednávané věci jednalo o případ tvrdosti z důvodu vyšší moci. Riziko úpadku nebylo totiž předvídatelné, neboť se stalo myslitelným až v roce 2011, když Komise rozhodla nedefinovat referenční hodnotu produktu pro montánní vosk. Toto riziko bylo rovněž nevyhnutelné, jelikož z technických důvodů nemohla Romonta pro zajištění své výroby přejít na jiné palivo.

107. Pokud jde o vyčerpávající povahu rozhodnutí 2011/278, v tomto ohledu ze znění čl. 10a odst. 1 směrnice 2003/87, který odkazuje na „plně harmonizovaná prováděcí opatření“, výslovně vyplývá, že přechodná pravidla pro přidělování bezplatných povolenek přijatá v rozhodnutí 2011/278 provádějí úplnou harmonizaci, která nenechává žádný prostor pro vnitrostátní pravidla. Jsou tedy vyčerpávající.

108. Jak dále uvedl Tribunál, případ vyšší moci podle judikatury předpokládá vnější nepředvídatelnou a nevyhnutelnou příčinu, která způsobuje, že je pro dané osoby objektivně nemožné dodržet své povinnosti [72].

109. Z ustálené judikatury Soudního dvora nicméně vyplývá, že pojem vyšší moci musí být chápán ve smyslu událostí nezávislých na tom, kdo se jich dovolává, neobvyklých a nahodilých, jejichž důsledkům nemohlo být i přes veškerou vynaloženou péči zabráněno [73]. Sdílím přitom zjištění Tribunálu, které není ostatně dokonce zpochybněno společností Romonta, že pouhé riziko úpadku a neschopnosti vyřadit povolenky z důvodu nedostatečných prostředků nestačí ke zjištění případu vyšší moci. To stačí k zamítnutí první části.

110. V druhé části se Romonta podpůrně domnívá, že Tribunál nesprávně použil zásadu proporcionality při přezkumu přiměřené povahy rozhodnutí 2011/278. Tato část má tři body. Zaprvé se Romonta domnívá na rozdíl od Tribunálu, že ustanovení týkající se případů tvrdosti není v rozporu se zásadou „znečišťovatel platí“ z dvojího důvodu, že tato zásada nemá přednost před zásadou proporcionality a že systém pro přidělování bezplatných povolenek funguje nikoliv podle příčinné souvislosti charakteristické pro zásadu „znečišťovatel platí“, ale podle produktu a voleb průmyslové politiky. Zadruhé se Romonta domnívá, že zvláštní opatření ve prospěch průmyslu nejsou dostatečná pro vyrovnání zátěže a pro odůvodnění nepřiměřené povahy rozhodnutí 2011/278. Zatřetí tvrdí, že Tribunál nevzal v potaz „individuální dosah“ zásady proporcionality stanovené v čl. 52 odst. 1 Listiny, když nezohlednil zvláštní případy podniků čelících případům tvrdosti v rámci analýzy přiměřené povahy rozhodnutí.

72 — Viz rozsudek Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka (C-203/12, EU:C:2013:664, bod 31) a rozsudek Romonta v. Komise (T-614/13, EU:T:2014:835, bod 48).

73 — Rozsudek Eurofit (C-99/12, EU:C:2013:487, bod 31). Soudní dvůr tak uznal, že pouhá interní disfunkce nemůže takovou okolnost představovat. Viz rozsudek Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka (C-203/12, EU:C:2013:664, bod 31).

111. Cílem této druhé části je v podstatě zpochybnit závěr Tribunálu, podle kterého není zásah do základních práv vyplývající z neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 nepřiměřený. S přihlédnutím k úvahám uvedeným v bodech 35, 72 a 74 tohoto stanoviska musí být tento důvod zamítnut jako neúčinný. Podpůrně se domnívám, že tento důvod není v každém případě opodstatněný.

112. Pokud jde o první bod, již jsem uvedl, že považuji za správnou analýzu Tribunálu týkající se zásady „znečišťovatel platí“. Tuto analýzu nelze zpochybnit odkazem na rozsudek Standley a další[74], o který se opírá první argument společnosti Romonta. Mimoto, pokud jde o druhý argument, jelikož je zásada „znečišťovatel platí“ uvedena v čl. 191 odst. 2 SFEU jako jedna z hlavních zásad unijní politiky v oblasti životního prostředí, je zřejmé, že jakákoliv právní úprava sekundárního práva s ní musí být v souladu. Ohledně druhého a třetího bodu odkazuji na bod 87 tohoto stanoviska.

113. S ohledem na všechny tyto úvahy je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

2. K druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení základních práv

114. Romonta tvrdí, že Tribunál porušil její svobodu podnikání a její právo vlastnit majetek stanovené v článcích 15 a 16 Listiny. Tvrdí, že se Tribunál nesprávně domníval, že neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 neměla dopad na podstatný obsah jejích základních práv, jelikož neexistence takového ustanovení představuje zásah, jehož intenzita odpovídá přímému zákazu podnikat nebo zbavení vlastnictví, neboť Romonta nemůže pokračovat ve své činnosti.

115. Tímto důvodem Romonta tvrdí, že Tribunál porušil její základní práva, když nesankcionoval neexistenci ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278. S přihlédnutím k úvahám uvedeným v bodech 35, 72 a 74 tohoto stanoviska se domnívám, že tento důvod není účinný. Podpůrně se domnívám, že tento důvod není opodstatněný. V bodě 61 dotčeného napadeného rozsudku totiž Tribunál právem konstatoval, že se neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti v rozhodnutí 2011/278 nedotýká podstatné povahy ani svobody podnikání ani práva vlastnit majetek, jelikož nebrání výkonu podnikání jako takovému provozovateli zařízení, kteří podléhají systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ani je nezbavuje jejich vlastnictví. Tento důvod kasačního opravného prostředku je tedy třeba zamítnout.

3. K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásady subsidiarity

116. Romonta tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když nekonstatoval porušení zásady subsidiarity. Podle ní spadá rozhodnutí 2011/278 do oblasti životního prostředí, která patří do sdílených pravomocí. Sdílené pravomoci, které nejsou vykonány Unií, přitom náleží členským státům. Na rozdíl od toho, co rozhodl Tribunál, rozhodnutí 2011/278 nestanovilo vyčerpávající pravidla pro přidělování. Neexistence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti představuje mezeru v právním předpisu, která umožnila Spolkové republice Německo přijmout právní předpis v dané oblasti, aby bylo dosaženo cílů právní úpravy, pokud jde o společnost Romonta.

117. Na základě zásady subsidiarity, zakotvené čl. 5 odst. 1 druhé větě SEU, ve spojení s čl. 5 odst. 3 SEU, „jedná Unie v oblastech, které nespadají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie“ (čl. 5 odst. 3 SEU).

74 — C-293/97, EU:C:1999:215, bod 52.

118. V tomto ohledu je třeba uvést, že předpoklad argumentace společnosti Romonta je chybný. Jak bylo totiž uvedeno v bodě 107 tohoto stanoviska, Tribunál se nedopustil pochybení, když konstatoval, že rozhodnutí 2011/278 je vyčerpávající. Kromě toho se Romonta ve svém kasačním opravném prostředku ani nepokouší vyvrátit zjištění provedené Tribunálem v bodě 106 dotčeného napadeného rozsudku, podle kterého nezpochybnila skutečnost, že zavedení systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii směrnicí 2003/87 nemohlo být uspokojivě provedeno členskými státy jednajícími individuálně, a že zavedení tohoto systému tedy mohlo být z důvodu jeho rozsahu a jeho účinků lépe uskutečněno na unijní úrovni. Za těchto podmínek musí být tento důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

4. Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z vnitřně rozporného a nedostatečného odůvodnění

119. Zaprvé Romonta tvrdí, že zjištění Tribunálu v bodě 70 rozsudku, které napadá a podle kterého by provozovatelé zařízení byli méně motivováni snižovat své emise skleníkových plynů v případě existence ustanovení týkajícího se případů tvrdosti, je v rozporu s jiným z jeho zjištění v bodě 81 rozsudku, které napadá a podle kterého by přidělení dodatečných povolenek na základě uvedeného ustanovení způsobilo ve všech dotčených odvětvích a pododvětvích z důvodu použití opravného koeficientu jednotného pro všechna odvětví snížení povolenek přidělených bezplatně pro jiné provozovatele. Romonta tvrdí, že takové ustanovení by nevedlo k menší motivaci snižovat emise, ale dotčená motivace by se přesunula k nejúčinnějším provozovatelům. Zadruhé se Romonta domnívá, že Tribunál dostatečně nezanalyzoval otázku přemístění emisí do třetích států. V tomto smyslu nedostatečně zohlednil cíl světové ochrany klimatických změn. Zatřetí se Romonta domnívá, že si Tribunál odporuje ještě v bodě 89 napadeného rozsudku, když uvádí, že ustanovení týkající se případů tvrdosti slouží k překonání hospodářských a finančních obtíží vyplývajících z individuálního řízení podniku, a poté v bodě 90 tvrdí, že hospodářské obtíže společnosti Romonta vyplývají výlučně z použití referenční hodnoty tepla z plynu, a nikoliv z montánního vosku, a proto byly způsobeny Komisí.

120. V tomto ohledu zaprvé neexistuje žádný vnitřní rozpor mezi úvahami provedenými v bodech 70 a 81 dotčeného napadeného rozsudku. Jak vyplývá z odůvodnění Tribunálu v tomto posledním bodě, přijetí ustanovení týkajícího se případů tvrdosti by zvýšilo náklady o důsledky vyplývající z nutného přizpůsobení se snížení emisí pro účinnější podniky, což je v rozporu se zásadou „znečišťovatel platí“, která je základní zásadou v oblasti životního prostředí. Toto tvrzení je zcela v souladu s tvrzením uvedeným v bodě 70. Zadruhé nespatřuji žádný nedostatek odůvodnění v uvažování Tribunálu v bodě 71 dotčeného napadeného rozsudku. Zatřetí v první větě bodu 90 dotčeného napadeného rozsudku, kterého se týká argument společnosti Romonta, se Tribunál omezil na převzetí jejího argumentu a ve skutečnosti nekonstatoval důvody jejích hospodářských obtíží.

121. S přihlédnutím k výše uvedenému musí být tento důvod kasačního opravného prostředku rovněž zamítnut. V důsledku toho musí být zamítnut kasační opravný prostředek společnosti Romonta v plném rozsahu.

## VI – **K nákladům řízení**

122. Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala uložení náhrady nákladů řízení navrhovatelkám a navrhovatelky neměly ve věcech úspěch, je důvodné navrhovatelkám uložit, aby nesly vlastní náklady řízení a nahradily náklady řízení vynaložené Komisí.

VII – **Závěry**

123. S přihlédnutím k výše uvedeným úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr:

— ve věci C-540/14 P zamítl kasační opravný prostředek společnosti DK Recycling und Roheisen GmbH a uložil jí náhradu nákladů řízení;

— ve věci C-551/14 P zamítl kasační opravný prostředek společnosti Arctic Paper Mochenwangen GmbH a uložil jí náhradu nákladů řízení;

— ve věci C-564/14 P zamítl kasační opravný prostředek společnosti Raffinerie Heide GmbH a uložil jí náhradu nákladů řízení;

— ve věci C-565/14 P zamítl kasační opravný prostředek společnosti Romonta GmbH a uložil jí náhradu nákladů řízení.